

ГРИВНЯ: КАРБОВАНА ІСТОРІЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

До 30 річчя введення в обіг

Офіційною національною валютою України є гривня. Її назва походить від слова "гривна", яке за часів Київської Русі позначало нашійну прикрасу. Вже у VIII-IX століттях під час торговельних операцій і сплати данини гривна використовувалась як міра ваги і лічби. Пізніше, у різні історичні періоди, слово «гривня» неодноразово змінювало своє значення.

Перші гривневі банкноти з'явилися ще за часів Української Народної Республіки (УНР).

Однієї гривні тоді не було, а рахунок починали з двох гривень. Їх друкували в Берліні. Автором ескізу був художник Георгій Нарбут, який використав орнаменти українських книжкових гравюр XVII століття. В обіг банкноти ввели 17 жовтня 1918 року.

Також УНР ввела в обіг й десять гривень, надрукованих в Берліні за ескізом Георгія Нарбута. Аверс і реверс прикрашали декоративні орнаменти та позначення номіналу, а на лицьовому боці був зображений тризуб.

Дизайн банкноти 500 грн доби УНР розробив Нарбут, використавши алегорію "Молода Україна" у вигляді дівочої голови у вінку — завдяки цьому купюру народ називав жартівливо "горпинка".

Усі ці та інші випуски перебували в обігу до встановлення радянської влади й були вилучені впродовж 1920-х років.

Банкноти першого покоління надрукували у 1992 році за дизайном художників Василя Лопати та Бориса Максимова.

Героїв купюр підбирали за принципом найбільшої причетності до творення державності, тому на перших банкнотах зображені князі.

За хронологією, в українській історії після князівства почалася доба Гетьманщини. Тому на п'ятох гривнях зображений гетьман Богдан Хмельницький.

З 2 по 16 вересня 1996 року в Україні відбулася грошова реформа

Банкноти другого покоління друкувалися частково британською компанією De La Rue (1994, 1997), а з 1995 року та 2001 року — Банкотно-монетним двором НБУ, який надалі став єдиним виробником усіх українських банкнот.

Ця серія отримала нові елементи захисту: вживлену стрічку, водяний знак із портретом історичних постатей, знак для людей із порушенням зору та суміщений малюнок.

Банкноти третього покоління друкувалися у 2003–2018 роках.

До нововведень належали і 20 гривень: біля портрету Франка зобразили гірський пейзаж, а на реверсі — логотип НБУ та статуя Слави поруч із Львівським оперним театром, водяний знак із портретом Франка та символом гривні, вживлена захисна стрічка, а також строфа з вірша Франка, написаного драгоманівкою.

Банкноти четвертого покоління друкувалися у 2018-2023 роках, поступово замінюючи зношені зразки 2014–2019 років. Усі банкноти серії містять сучасні елементи захисту: SPARK-елементи з кінетичним ефектом, "віконні" захисні стрічки з номіналом та символом гривні, кодовані латентні зображення та оптично-змінні елементи.

В Україні банкноти оновлюються не за жорстким графіком, але зазвичай кожні п'ять-десять років. Основними причинами оновлення є покращення захисту від підробок. Тепер українська гривня друкується за найсучаснішими світовими технологіями, а віднедавна – з використанням українського льону.

З 1995 року Національний Банк України випускає офіційні пам'ятні та ювілейні дензнаки. Вони присвячені історичним подіям, святam, містам та Збройним Силам України.

У 2026 році були випущені ювілейні срібні монети

До 30-річчя грошової реформи в Україні

30 років Конституції України

До 35-річчя Незалежності України

Українська бавовна. Морський дрон "Sea Baby"

250 років із дня проголошення незалежності Сполучених Штатів Америки

Українські народні казки. "Кирило Кожум'яка"

4 вересня 2026р Національний банк офіційно ввів у обіг нову банкноту номіналом 2000 гривень із зображенням поета-шістдесятника Василя Стуса.

Саме в цей день 1965 року в Києві Василь Стус разом із В'ячеславом Чорноволом та Іваном Дзюбою під час прем'єри фільму «Тіні забутих предків» у кінотеатрі «Україна» провів перший у СРСР відкритий публічний протест проти масових політичних репресій української інтелігенції. А 4 вересня 1985 року Василь Стус помер у таборі суворого режиму «Перм-36» під час ув'язнення за «антирадянську агітацію і пропаганду».

У НБУ також показали елементи захисту нової банкноти, зокрема водяні знаки, занурену захисну стрічку, SPARK-елемент, мікротексти, наскрізний елемент та інші.

Сьогодні українська гривня переживає новий етап еволюції: від паперових грошей і металевих монет ми рухаємося до безготівкових екосистем та цифрової гривні (е-гривні). Проте незалежно від того, як змінюватиметься її форма - у вигляді карбованого срібла, банкнот Георгія Нарбута чи коду в електронному гаманці, - гривня залишатиметься невід'ємною частиною нашої ідентичності та фінансової незалежності.

ДОБІРКА ІНТЕРНЕТ - ПОСИЛАНЬ:

Історія гривні

<https://bank.gov.ua/ua/uah/uah-history>

Каталог нумізматичної продукції

<https://bank.gov.ua/ua/uah/numismatic-products/souvenir-coins?page=4&perPage=5&search=&from=&to=>

В обіг вводиться банкнота номіналом 2 000 гривень

<https://bank.gov.ua/ua/news/all/v-obig-vvoditsya-banknota-nominalom-2000-griven>

"Чорнобиль. Відродження. Зубр"

"Український авангард. Олександра Екстер"

"Країна супергероїв. Дякуємо зброярам!"

